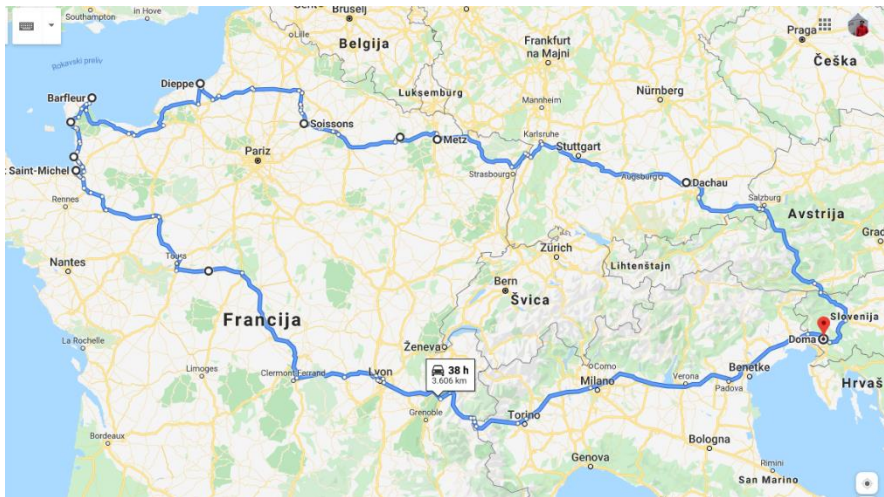

Verdun – Normandija 2019

Izbira kam na glavni dopust ni bila pogojena s 75. obletnico izkrcanja, je pa fajn izpadlo. Najprej se je rodila groba zamisel, ki se je s pomočjo potopisov in internetnih virov izkristalizirala v pot, kot jo približno prikazuje tale zemljevid. Ko so naju spraševali kam pa letos na glavno potovanje, sem v hecu dejal, da po poteh vojaško zgodovinskih spominov. Dejansko je bilo to res, saj je glavni okvir potovanja vseboval Dachau, Verdun in seveda Normandijo. Za te glavne lokacije sem se tudi vsebinsko bolj pripravil, ostalo pa spotoma. Nemčija, Francija pa sploh,

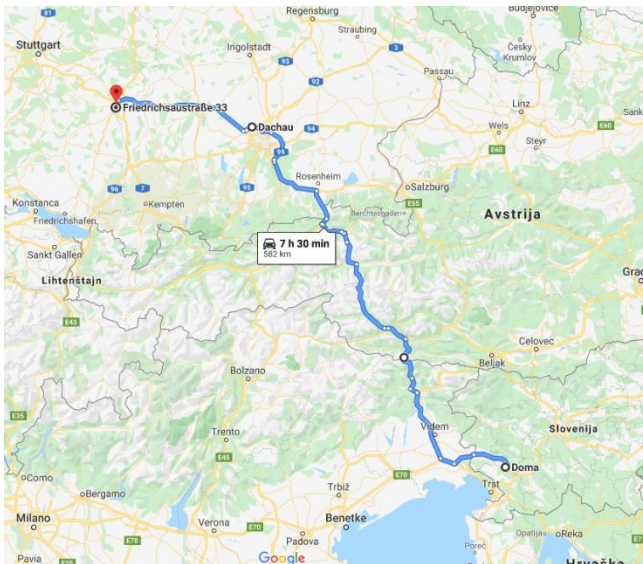

Slika 1 Celotna trasa

sta državi prijazni do avtodomarjev. Na Park4Night sem si ogledal PZA, kampe in parkirišča, ogromno jih je, in glede na preko 6 giga prenosa podatkov na telefonu, si nisem delal skrbi.

Tudi tokrat je najin moto, da si praviloma ogledujeva brezplačne znamenitosti.

1. dan, ponedeljek, 29. julij: Manče – Passo Monte Croce Carnico – Dachau - Ulm

Slika 2 Trasa 1. dan

Že prvi dan imava močan cilj, taborišče Dachau.

Ker sva vikend izkoristila za polnjenje kamperja, sva zjutraj popila le kavo in pol sedmih že startava. Naštudiral sem zastojkarsko pot (brez avstrijske vinjete), ki je hkrati za nas najkrajša za Dachau. Voziva skozi Tolmeč, preko Passo Monte Croce Carnico, mimo Lienz in skozi tunel (plačljiv 11€) do Kiefersfelden, kjer prideva na Avtoban. Garmin naju ubogljivo vodi. Od tu do Dachau večja gužva po cesti, včasih tudi malo stojimo, vendar prispeva skoraj po načrtu, zgodaj popoldne.

Parkirišče pred taboriščem urejajo, vendar je še dovolj prostora (48.266062, 11.470948), videti je kot bi urejali tudi PZA. Parkirnina 5€.

Slika 4 Vhod v taborišče

ki je bil namenjen političnim zapornikom in bila v bistvu prva stavba tukaj. Na drugem koncu taborišča so trije ločeni objekti, kot spomeniki in obenem molilnice za žide, pravoslavce in katoličane. Skoraj že greva, ko se spomniva, da pa mora biti tudi krematorij tukaj. Vrneva se in ga najdeva. Ne da se opisat občutkov o sprevrženosti človeštva ob pogledu na peči. Dvojna peč je imela premajhno zmogljivost, zato so zgradili zmogljivejši objekt s šestimi pečmi. Groza.

Vstopnine ni ☺, vreme pa kot bi vedelo, da si ogledujeva žalostno plat zgodovine, oblačno, skoraj dež. Kažipoti naju hitro pripeljejo do znamenitih vrat s še bolj znamenitim napisom: Arbeit Macht Frei. Ko stopiva skozi vrata se pred nama odpre ogromen prostor, platoji, kjer so stale barake, dve so obnovili za ogled, poleg so še pomožne zgradbe in star zapor, zidan objekt,

Slika 3 Krematorij

Slika 5 Židovsko svetišče

viadukte.

V Ulm-u zavijeva na mestno parkirišče (48.407756, 10.009164), ki ima tudi del rezerviran za kamperje in ni jih malo. Najdeva prostor, parking je brezplačen (iz Park4Night). In prvo dejanje je, da nazdraviva, jaz večkrat, žena pa skuhat večerjo.

Zvečer se še sprehodiva do centra mesta, nič posebnega in se vrneva ob reki, kjer se številni rekreirajo in sprehajajo.

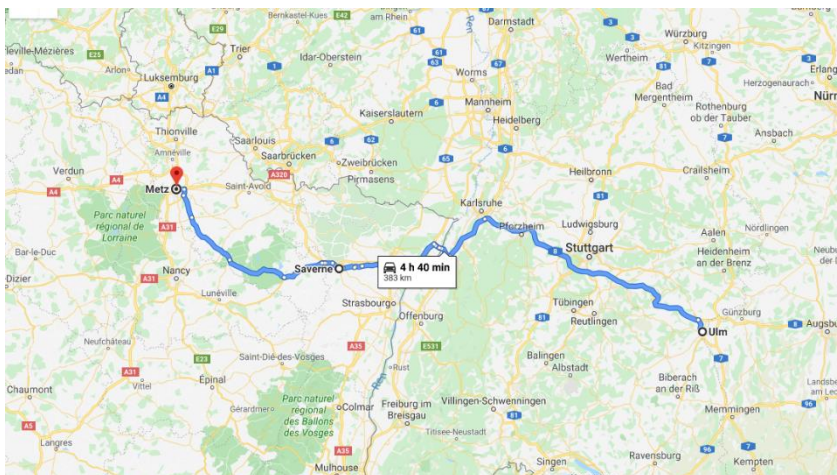
Do parkirišča se vračava v tišini, videno te ne more pustiti ravnodušnega.

Nadaljujema pot proti Franciji, avtocesta je res zabasana, na vseh pasovih nabito polno, pa še velika gradbišča, obnavljajo cestišča in

Slika 6 Nazdraviva prvemu dnevu, hvala sponzor

2. dan, torek, 30. julij: Ulm – Saverne – Metz

Slika 7 Pot 2. dan

sva bila z vožnjo po lepo urejenih in tekoče speljanih cestah. Ob njih pa ogromna polja, predvsem žitna, ki so naju spremljala večino dopusta.

Slika 8 Žitna polja

Slika 9 Ogromne njive

Slika 8 Zapornica v Saverneu

V Saverneu je PZA (48.744039, 7.368011), midva sva brezplačno parkirala blizu (48.744298, 7.369763). Tukaj sva tudi dokaj ugodno tankala pri Supermarche. Sprehodiva se po mestu. Lepo in urejeno, ogledava si tudi zapornice, takih sva videla še veliko.

Nadaljujeva raje do bližnjega t.i. tehnološkega čudeža, ko s pomočjo dvojnih tračnic in ogromnega korita premagujejo višinske razlike med kanali. V koritu so seveda barke. Kraj je oddaljen 14 km od Saverne (48.712615, 7.217515) in je res vreden

Slika 9 Urejen center Saverne

ogleda. Na parkirišču je možno tudi spanje. Midva skuhava le kosilo in nadaljujemo do Metz.

Regionalne ceste so lepe, tekoče, prometa malo, lahko

Slika 11 Dva manjša čolna v "koritu" potujeta navzgor

občudujemo pokrajino in uživamo. Seveda gledava brezkončna žitna polja, in se čudiva,

Slika 10 Stari most čez reko Mozela

poskušava primerjati polja iz naše Vipavske doline. Se ne da. Srečujemo ogromne traktorje s še bolj ogromnimi kamionskimi prikolicami polnimi bal, včasih tudi s po dvema prikolicama.

Slika 13 Katedrala

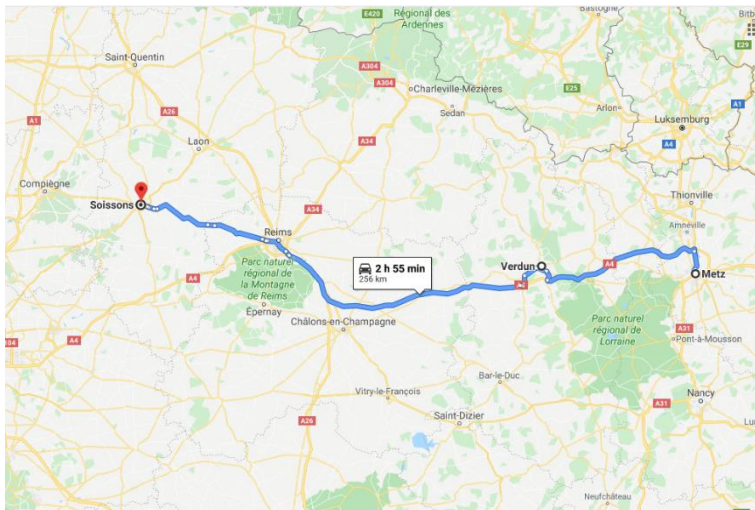

Slika 12 Parkirišče

Parkirava na parkirišču za avtodome (49.123758, 6.169147) iz aplikacije, plačava 2€ za parkiranje, ker še ni 18 ura. Poleg je kamp Camping Municipal Metz, kot sva kasneje gledala bi tam plačala 12 ali 14€ (???), je sploh mogoče?? Hitro sva ugotovila, da morava v nadaljevanju iskati Municipal (mestne) kampe.

Po poznem kosilu in novi buteljki vina se sprehodiva po lepem in urejenem starem mestnem jedru. Veličastne so katedrale s krasnimi vitraži.

3. dan, sredo, 31. julij: Metz – Verdun – Soissons

Slika 18 Trasa 3. dan

Zjutraj kreneva proti Verdunu, kjer prispeva do devete ure. Malo sva se iskala, saj je bilo več kašipotov za vojaška pokopališča. Eno tako sva videla v mestu (49.164672, 5.404197), ki sva ga obiskala ob povratku. Midva pa se povzpneva na hrib do Memorial du Verdun (49.195003, 5.434245), ki je v bistvu muzej. Ob objektu je veliko parkirišče, dva kamperja sta tam prespala. Ko sva bila tam je bilo še zaprto, zato nadaljujemo do pokopališča in grobnice posvečene padlim vojakom prve svetovne vojne (49.208015,

Slika 17 Žitna polja ob cesti

Slika 16 Muzej

Slika 15 Grobnica

Slika 14 "Polje" spomenikov

5.424037). Ogromen in lep kompleks, ogromno pokopališče, ob straneh pa molilnica za žide in na drugi strani za muslimane. Notranjost

Slika 22 Le Fort de Duamont

Slika 20 Železna kupola

Slika 21 Notranjost trdnjave je omogočala veliko avtonomnost

Slika 19 Mestno vojaško pokopališče

grobnice je izdelana do potankosti, vse v marmorju. Če ne bi bila posvečena spominu na padle vojake, bi lahko rekel, da je navdihujoča. Sprehodiva se med urejenimi križi, poleg rastejo vrtnice. Zunaj pokopališča pa je vsa okolica v vdrtinah, ki so ji izdolble granate. Glavna bitka je potekala celih 300 dni, noč in dan, od 21. feb. 1916 – 18. dec. 1916. V tem času je na obeh straneh padlo po 600 tisoč vojakov.

Na tem območju sta potekali že prej dve vojni med Prusijo in Francijo, zato so že takrat Francozi zgradili sistem trdnjav. Dve sva si ogledala. Zanimivo je, da so debelino zidov jačali vzporedno z razvojem moči artilerije. Notranjost trdnjav si je možno ogledati za simbolni prispevek.

Meni je bila zanimiva rešitev dviznih kupol na vrhu trdnjave. Kupole so železne in gobaste oblike. Ko so spuščene, preprečujejo možnost vstopa granat. Dvigujejo se s sistemom škripčevja in vzvodov. Ko je dvignjena, se prikažejo strelne line za mitraljez. Domiselno.

Obiščeva Le Fort de Duamont, trdnjavo v bližini (49.216667, 5.438904) in Fort de Vaux (49.200036, 5.470193), ki sta si v bistvu podobni.

Nadaljujeva še do že prej omenjenega vojaškega pokopališča v mestu. Poleg je tudi mestno pokopališče.

Slika 23 Katedrala Notre-Dame

Obiščeva še Leclerk, da napolniva zaloge in pojeva kosila. Delala sva dnevne zaloge, običajno sva nabavila kakšno že pripravljeno jed, dodala domačo solato in dobro pojedla.

Ko sva nadaljevala pot, sva občudovala mestni park in jezerce. Verjetno bi se bilo lepo tudi sprehodit. Drugič.

Na poti zopet ogromna žitna polja in naslednji postanek Reims, oziroma prvotno sva načrtovala spanje v PZA, ki pa je bil poln. Parkirava poleg tega PZA, ob cesti (49.249246, 4.020675) in se

peš odpraviva do centra mesta. Pozornost nama pritegne ogromna katedrala, normalno Notre-Dame, kako pa.

Mogočna zgradba s lepimi vitraži. V notranjosti je prikaz usode katedrale med drugo svetovno vojno. Bila je z lesom zaščiten, vendar vseeno porušena in po vojni

lepo obnovljena.

Slika 24 Vitraži

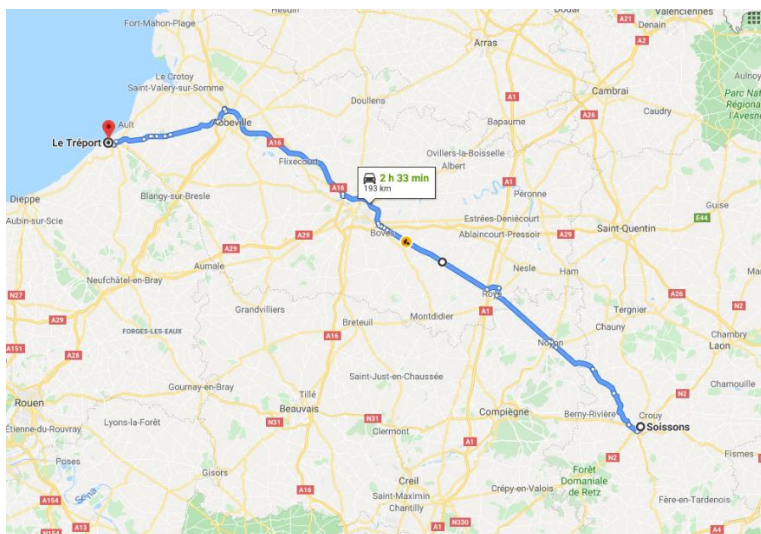
Na trasi proti zahodu iščeva primeren prostor za spanje. Odločiva se za mesto Soissons, mestni kamp Soissons (49.392897, 3.326956). klasičen kamp ob reki Aisne, parceliran z vso oskrbo za 13€!!! Je to sploh mogoče?? Ja je!

Ko se namestiva, se sprehodiva še do centra mesta, ni kaj posebno zanimivega. Ob povratku sva malo bolj opazovala prebivalce, videti je bilo precej prazno mesto.

Slika 25 Kamp Soissons

4. dan, četrtek, 1. avgust: Soissons – Amiens – Le Treport

Slika 26 Trasa poti

Zjutraj poravnava stroške in nadaljujeva, danes morava priti do Atlantika. Garmin ubogljivo ponuja brezplačne ceste.

Vedno ko potujeva občudujeva trud in domiselnost pri urejanju krožišč. Mogoče toliko bolj, ker je naša Vipava ravno nasprotna.

Brez posebnih načrtov sva se odločila za postanek v Amiens, ki je tudi največje na današnji poti.

Park4night nama ponuja parkirišče avtodome v centru mesta, vendar so postavili višinske rampe. Malo zaokroživa

Slika 28 Urejeno krožišče

Slika 27 ..in še eno

in parkirava na 49.894685, 2.287156, še bliže centru.

Slika 30 Napis na rojstni hiši

Slika 29 Rojstna hiša

Google nama ponudi znamenitosti mesta, itak je katedrala Notre-Dame, meni pa pritegne pozornost hiša Jules Verne, mojega priljubljenega pisatelja iz mladih dni. Seveda se greva pofočkat, na glavni ulici, spregledala pa sva, da je možen vhod s stranske ulice, kjer so prikazana njegova dela in seveda trgovina s spominki. Počasi sva nadaljevala skozi stari del mesta.

Slika 33 Stari vrtljak

Slika 32 Notranjost katedrale

Slika 31 Počitek ob "plaži"

Veličastna katedrala Notre-Dame, na manjši vzpetini pritegne. Zgrajena v 12. stoletju je res veličastna. Sedanja podoba je nastala v povojni obnovi. Seveda očara izredna višina (čez 40 m) in umetniško izdelani vitraži.

Centri velikih mest so privlačni zaradi pešcon, kar omogoča prijetno pohajkovanje. Parki so polni ljudi, zanimiv pa nama je bil travnik ob vodometu z ležalniki, kjer so predvsem mladi klepetali.

Poiščeva avto in nadaljujemo do Le Treprot, na Atlantski obali. Odločiva se za bivanje v mestnem kampu (50.058705, 1.388392). Je

Slika 35 Zapornice

Slika 34 Čolniči pred zapornicami

Ile in urejen, veliko je hišic. Z elektriko 20€.

Tukaj sva prvič (kasneje sva videla, da tudi zadnjič) koristila skuter za ogled kraja. Najprej sva preverila PZA v bližini, ki pa je poln, nudi le plačljiv asfalt. Občudujemo ogromne zapornice, ki preprečujejo izlitje vode iz zaliva v morje, ker je visoka plima. Tako ladje znotraj zapornic mirno stojijo, zunaj pa žalostno ležijo na boku.

Slika 37 Turistično naselje s pečinami v ozadju

Slika 36 Atlantik je mrzel

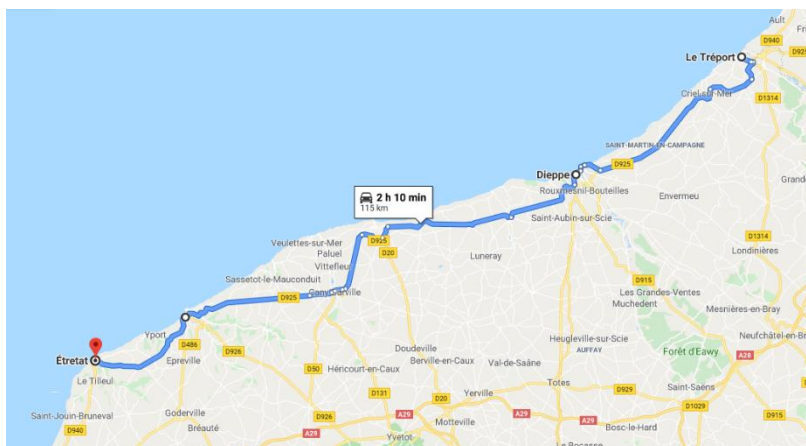

Slika 38 Vzpenjača

Na robu naselja je neke vrste turistično naselje pod starim delom mesta. Visoke pečine lahko premostiš po stopnicah ali pa z brezplačno dvojno vzpenjačo. Na vrhu je lep razgled.

Ogledava si ulico s stojnicami in s skuterjem prevoziva stari del na hribu.

5. dan, petek, 2. avgust: Le Treport – Diepe - Etretat

Slika 39 Trasa

Zjutraj s kuterjem zaokroživa po drugem delu mesta. Gre za naselje nastanitvenih hišic, pisanih, grajenih v podobnem stilu. Novejše oponašajo stare po barvitosti.

Hišice so tik ob obali, ki je zaradi velikih plim zaščiten z betonskimi zidovi.

Nadaljujeva pot ob obali na jug.

Slika 42 Pisane počitniške hiške

Slika 41 Plaža

Slika 40 Panorama

Postanek narediva v Diepe, simpatično mestece ob zalivu. Malo zaokroživa in že hočeva naprej, ko odkrijeva ogromno peščeno plažo, ki je do mesta ločena z veliko zelenico. Ogromno ljudi, plaža polna. Stojnice, trgovinice, prijetno.

Postanek narediva v obmorskem mestecu Fecamp. Parkirava na začetku mesta (49.760657, 0.374324) na makadamu, poleg je tudi urejen parking in PZA. Prijetno in živahno mesto.

Sprehodiva se po mestu, naprej do katedrale, v katero pa ne moreva zaradi pogreba, verjetno motorista, vsenaokrog so motoristi.

Prideva tudi do znamenite destilarne v Benediktinski palači. Izdelujejo liker Benediktine in drugo. Možen je voden ogled destilarne in palače, in seveda nakup likerjev.

Slika 44 Destilarna nekoč

Slika 43 Palača

Mesto je polno galebov, da se strehe hiš skoraj bele od drekov.

Nadaljujeva do bolj poznanega mesteca Etretat, poznanega po belih skalah, pečinah, ki jih morje počasi oblikuje. Eden je v obliki slonjega rilca. Tu sva načrtovala prespati, imajo kamp in PZA. Že ko prideva do mesta vidiva gnečo. Misliiva si, da se kaj dogaja, koncert ali kaj podobnega, ker je veliko plakatov. Greva do PZA, poln, do kampa, poln. Poiščeiva kamp v bližini, do njega vodijo tudi kažipot. Skoraj poln, za nočenje hočejo 32€, se raje obrneva (pa še eni za nami) in že skleneiva nadaljevati pot, vendar greva vseeno pogledat še eno parkirišče. Kljub parkiranim avtom ob cesti, na parkingu za avtodome najdeiva plac, doplačava 2€ do večera za parking (nato prosto). Kasneje vidiva, da je od tu samo par korakov do mesta (49.701431, 0.199720).

Slika 46 ogled na mesto in bele pečine

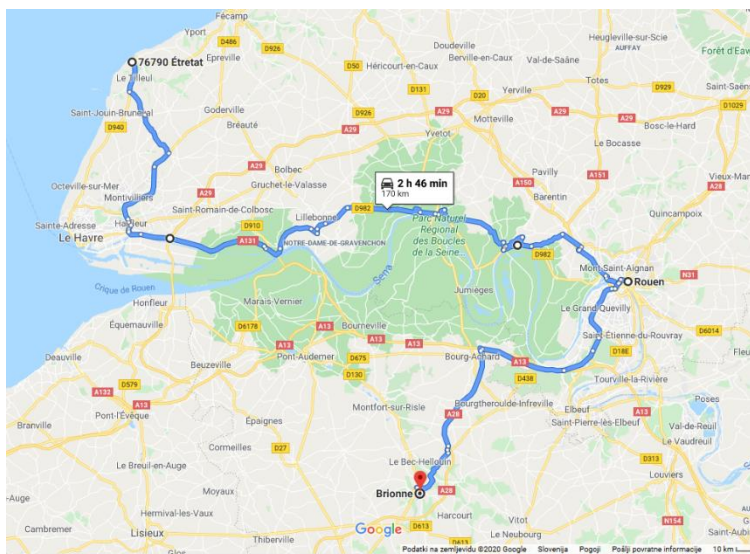

Slika 45 Znamenita pečina

V mestu se nič kaj posebnega ne dogaja, gužva je le zaradi nas turistov. Sprehodiva se do pečin in skozi mesto. Ob obali so table s prikazom življenja nekoč in tudi Nemške ovire proti izkrcanju. Ogled kraja nam je priporočalo več znancev, sedaj razumeiva zakaj, res vredno ogleda.

V mestu večerjava, na parkingu pa spijeiva butelko domačega in občudujeiva izvirnost podkladanja kamperjev.

6. dan, sobota, 3. avgust: Etretat - Rouen - Brionne

Seveda nadaljujeiva proti Normandiji, vendar danes narediva malo ovinka, da obiščeiva še Rouen. Pot si izbereiva ob reki Sienni, pristaniško mesto Le Havre pa obideiva. Pot naju vodi skozi manjše kraje in na poti vedno občudujeiva izvirnost v urejanju krožišč. Mogoče nama to toliko več pomeni, ker se v naši občini s tem ravno ne moremo hvalit.

Slika 47 Eno od urejenih krožišč

Načrtovala sva, da ogledu mesta tudi prespiva na priporočenem parkirišču (49.433162, 1.096580). Vendar, ko prispeva tja, nama okolica ne vliva ravno zaupanja. Polno smeti, eden spi v osebni avtu brez tablic ... Komaj se odločiva za parkiranje tukaj.

Peš greva čez velik most, ki se naslanja tudi na rečni otok, do centra. Mesto je mogočno, kot pač so taka Francoska mesta.

Slika 49 Avtomat za pico

Slika 48 Stolnica Notredame

Slika 51 Stolnica

Slika 50 Stolnica spomenik

Slika 52 Znamenita mestna ura Le Gros

Slika 53 Stara stavba

Google nam je pokazal kaj si ogledati, lepo sva se sprehodila po mestu in uživala mestni utrip.

Ob povratku sva občudovala avtomat za pico, kar naju je

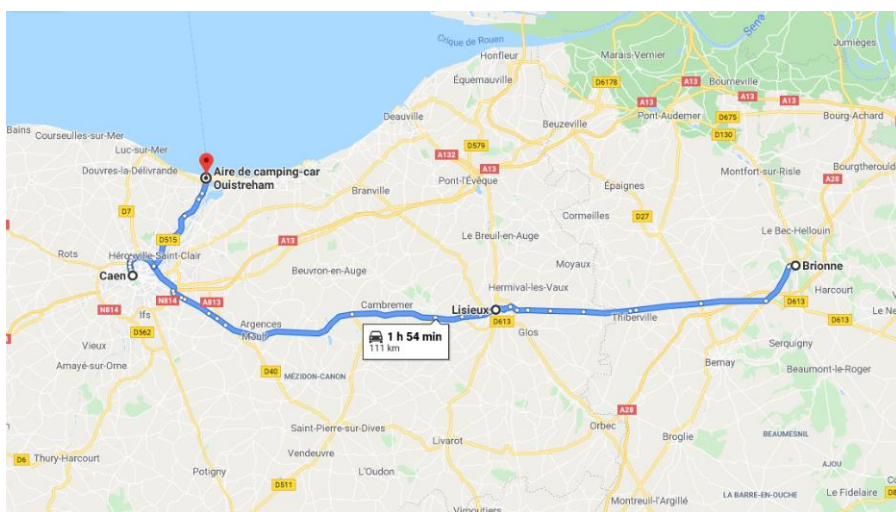
opomnilo, da je čas kosila.

Na najini nadaljnji poti proti Caen, najdeva v kraju Brionne mestni kamp, katerega doseževa zgodaj popoldne. Po poti občudujeva pretežno kmetijsko pokrajino in se voziva po lepo urejenih lokalnih cestah.

Kamp je urejen in za 15€ imava vse. Še prej dopolniva zaloge hrane v bližnji trgovini, kjer tudi tankava.

Že ko sva prišla v kamp naju je sprejela mlada receptorka, ki je dajala vtis, kot da je s posebne šole. Tudi ko sva po mestu hodila, je zgledalo kot da so vsi »malo čudni«. Verjetno samo vtis in jim delam sedaj krivico. Sicer je mesto lepo urejeno.

7. dan, nedelja, 4. avgust: Brionne – Lisieux – Caen – obala Normandije

Nadaljujemo proti Caenu, bolj slučajno se zaustavimo v Lisieux.

Najprej vidiva veliko cerkev in ogromno parkirišče okrog. Nevede sva našla drugo največje romarsko svetišče v Franciji (za Lurdom), cerkev posvečena sv. Tereziji, ki je živela v bližini v letih 1873-97,

Slika 55 Romarska bazilika svete Terezije

Slika 54 Katedrala sv. Petra, 12. stoletje

v petdesetih letih prejšnjega stoletja pa so ji zgradili cerkev (49.140776, 0.234474). Poleg je ogromno parkirišče, verjetno možno tudi spanje, čeprav je čez cesto PZA.

Peš nadaljujemo do centra mesta, ogledava si še staro katedralo in se čudiva zakaj je taka gneča po mestu. Hitro ugotovimo, imajo sejmen pernatih živali. Prodajajo in razstavljajo kokoši

race, golobe in še vse mogoče pernate živali, vseh barv in velikosti. Seveda so tudi vonjave ustrezne temu. Zaokroživa in občudujeva.

Slika 57 Prodajalka

Slika 56 Starejši predstavnik Renaulta

Ob povratku je en gospod ravno parkiral lepo restavriranega Renaulta in mi ga je dovolil fotografirat.

Postanek je bil daljši kot sva nameravala, vendar vreden.

V Caen je tudi gneča, seveda je nedelja in tudi tukaj velik sejem po ulicah. Parkirava ob cesti (49.179215, -0.351070) in si greva ogledat sejem. Prodajalci in kupci so priseljenci, domačinov je malo. Je pa zato toliko bolj pisana ponudba hrane, oblačil, blaga, čevljev, kvazi tehnike, ki jo nudijo še bolj pisano oblečeni prodajalci. Ker sva pozna, nekateri že pospravljajo.

Slika 58 Sejem

Slika 61 Pisana ponudba

Slika 60 Trdnjava sv. Peter

Slika 59 Katedrala

Skozi sejem prideva do trdnjave sveti Peter, v bližini je tudi katedrala sveti Peter. Caen je bil ena izmed večjih

Slika 62 Zanimiva tehnika v spominskem parku

upornih točk Nemcev po izkrcanju v Normandiji, zato je bil v veliki meri porušen. Mesto je bilo v celoti restavrirano in obnovljeno.

Slika 63 Vhod v spominski park

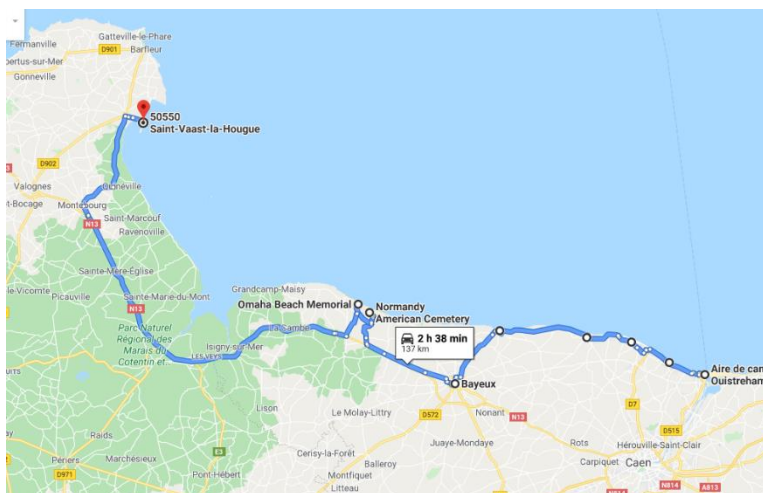
Približno dva kilometra od centra je velik spominski park in muzej, posvečen dogodkom v drugi svetovni vojni. Do tja se zapeljeva z avtom, parkirava v ulici na 49.199392, -0.384765, čeprav sva kasneje videla, da je v bližini veliko parkirišče za avte in tudi posebej za avtodoma, najbrž brezplačno. Ogledava si park, na vhodu v avlo varnostnik pregleduje torbice. V avli prodajajo tipične »normandijske« spominke (od skodelic, obeskov za ključke, svinčnike, majice Spodaj je muzej z kar veliko vstopnino. Nisva šla in kasneje sva videla,

da je polno razstavljenih predmetov si možno tudi brezplačno ogledat.

Midva sva želela čim prej ponovno do Atlantika, zato sva spregledala znameniti most Pegasus čez reko Orno in poleg spominski park na 49.242555, -0.274684.

Izbereva PZA na 49.287660, -0.250028, ob izlivu reke Orne. Cena 10€, dobila sva tudi elektriko, ker sva parkirala ob stebričku. S sosedi smo uredili razdelilce, da smo bili zadovoljni trije. V neposredni bližini je пристanišče za ogromne trajekte za Anglijo, kar je zvečer zanimivo, ko gledaš natovarjanje in izplutje, ponoči pa malo manj zaradi hrupa.

8. dan, ponedeljek, 5. avgust: obala Normandije – Arromanches - Bayeux - Omaha beach - Saint Vaast

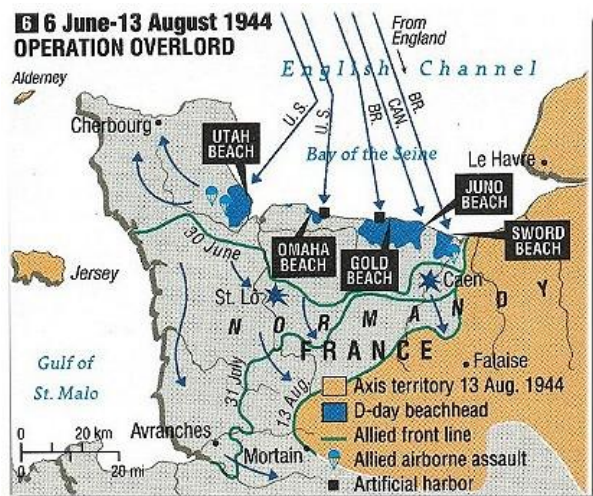

Ni treba posebej poudarjati, da od tu dalje je »prava« Normandija z značilnim rumenim peskom.

Kreneva ob obali, kjer so pogosto postavljeni spomeniki in pomniki velikega izkrcanja. Mogoče pa tukaj paše en vložek s tekstom poteka izkrcanja in nadaljnjih aktivnosti.

Povzeto po: <https://zgodovinanadlani.si/1944-izkrcanje-v-normandiji>:

6. junija 1944 se je ob 6:30 zjutraj začelo težko pričakovano zavezniško izkrcanje v Normandiji, ki je pomenilo začetek konca II. svetovne vojne. Izkrcanje v Normandiji je dobilo kodno ime operacije Neptun in je bila del večje invazije z britanskih otokov, ki se je imenovala Overlord. Operacije je bilo konec 30. avgusta, ko so se enote sil osi začele umikati preko reke Sene, že pet dni prej pa je bil osvobojen Pariz.

Slika 64 Shema izkrcanja zaveznikov

Z izkrcanjem več kot 150.000 ameriških, britanskih, francoskih, avstralskih, kanadskih in preostalih zavezniških vojakov se je začel najdaljši dan v drugi svetovni vojni, v zgodovini znan tudi kot Dan D. Francosko atlantsko obalo je »branilo« preko 50.000 nemških vojakov. Operacijo sta vodila ameriški general in poznejši predsednik Dwight Eisenhower in britanski general Bernard Montgomery. S izkrcanjem v Normandiji se je končno odprla nova fronta v Evropi, ki so jo Sovjeti od zahodnih zaveznikov zahtevali že dve leti prej. Na konferenci v Teheranu, Novembra 1943 sta Churchill in Roosevelt, Stalinu obljubila

odprtje tretje fronte, začetek invazije na Francijo pa sta začrtala za maj 1944.

V prvem valu je na obali Normandije svoje življenje žrtvovalo najmanj 4.400 vojakov, več kot 10.000 pa je bilo ranjenih ali pogrešanih. Nemci so utrpeli med 4.000 – 9.000 žrtev. Nemčija, ki jo je takrat na vzhodu ogrožala sovjetska Rdeča armada, na zahodu in jugu pa so ji za ovratnik dihale zavezniške sile, je kapitulirala 11 mesecev in 2 dni kasneje.«

Prispeva v Arromanches, majhen kraj, Gold beach. Parkirava na velikem plačljivem parkirišču na 49.339326, -0.615087 za 6€ 24 ur. Veliko kamperjev je tukaj prespalo, leži na vzpetini nad morjem. V bližini so

Slika 68 Označba ceste svobode

Slika 67 Tehnika iz tistih časov

spomeniki in obeležja, pa tudi poznani spominski park s predstavitvijo v krožni dvorani. Zanimiv filmski prikaz dogodkov z

Slika 65 Družinski sprehod po obali

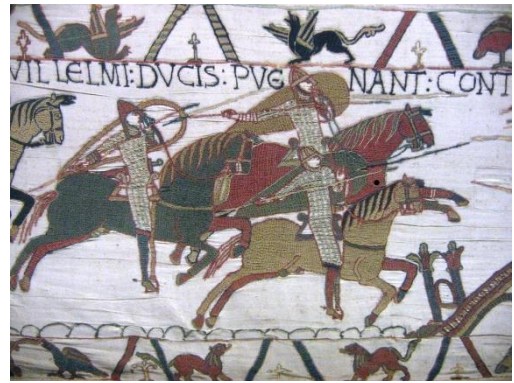

Slika 66 Splav za oviranje

originalnimi posnetki in zvoki.

Spustiva se še do mesta, ki živi od turizma (restavracije, spominki). Na obali še ležijo ostanki ogromnih betonsko železnih splavov, ki so jih Nemci potopili ob obali z namenov oviranja izkrcanja.

Nadaljujeva malo v notranjost do mesta Bayeux. Glavna znamenitost mesta je muzej, v katerem hranijo tapiserijo iz Bayeuxa. Gre za zvitek iz leta 1077, na katerem je upodobljena zgodba o bitki pri Hastingsu (iz leta 1066). Mesto je turistično, lepo urejeno, skozenj teče manjša reka.

Slika 69 Detajl tapiserije

Slika 71 Spomenik padlim ameriškim vojakom

Slika 70 Obležja

Pred pokopališčem je ogromno parkirišče (49.356573, -0.853148), vstop na pokopališče pa je skozi varovan objekt, v katerem je v dveh nadstropjih predstavljen potek bojevanja. Na vhodu naju pregledajo kot, da gremo na letalo. Vrtijo tudi filme, možen je ogled velikega muzeja, vse brezplačno, zato nama ni bilo žal, da sva bila škrti v Caenu. Dejansko, ko si tam ne vidiš celotne veličastnosti objekta, jaz sem dobil pravi občutek šele ob ogledu satelitske slike na Googlu. Lep občutek je, ko vidiš da še po 75. letih ohranjajo spomin in hvaležnost padlim vojakom.

Na parkirišču velika gneča, verjetno je to zaradi časa dopustov, pa tudi zaradi 75. obletnice izkrcanja. Parkirišče brezplačno.

Obiskala sva tudi bližnji Overlord muzej (49.347766, -0.855717) z velikim parkiriščem.

Slika 72 Lepo ohranjen eksponat

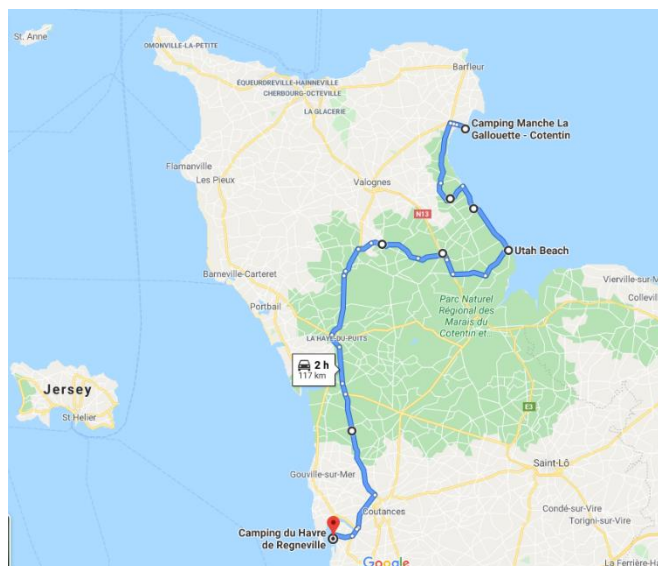

Slika 73 .. z večjezičnimi razlagami

Ogledala sva si le zunaj razstavljenе eksponate in se poigravala z mislijo, da bi prespala kar tukaj. Odločila sva se, da greva v kamp v Saint-Vaast-la-Hougue.

Komaj najdeva mesto na delu kampa, ki deluje kot PZA. Zvečer se sprehodiva še do Fort de la Hougue, utrdbe na koncu ozkega polotoka in skozi mestece nazaj v kamp.

9. dan, torek, 6. avgust: Saint Vaast – Utah Beach – Orglandes - Siouville

Malo sva se vrnila na včerajšnji teren, ker sva včeraj prehitevala. Pozornost sva posvetila Utah Beach, ameriški teritorij. Dejansko je vsepovsod polno spomenikov in ostankov tehnike. Veličina izkrcavanja se na nek način kaže tudi v ogromnem številu tehnike, ki so jo uspeli najprej prikrivat v Angliji in nato tudi izkrcati. Danes so vse to pomniki preteklosti, ki pa služijo tudi kot velik turistični potencial.

Najprej obiščeva Memorialni center Utah Beach (49.415550, -1.175668) z veliko parkirnimi prostori, spomenikom, veliko tehnike, tudi z prikazom izkrcanja in velikim muzejem. Malo naprej ob obali najdeva še en tak spomenik - Monument of the Landing of the U.S. 2nd Armored Division z lepim parkiriščem. Malo se sprehodiva po mivki. Ko greva čez nasip, zagledava »čudna zelena polja« na morju in skupino kmetov s traktorsko prikolico. Ne upava si ravno od blizu firbce pasti, zato se

Slika 76 Zelo naloženi veliki traktorji

Slika 75 Manjše obeležje izkrcanju ameriške divizije

Slika 77 Prikaz izkrcanja

Slika 74 Gojišče školjk

Slika 78 Padalec na zvoniku

sprehodiva do morja (ura okrog enajsti dopoldne). Naenkrat vžgejo traktor in se vsi hitro umaknejo. Midva stopiva bliže in vidiva, da je to gojišče školjk ostrig (mene spominjajo na mr. Beana, ko jih v filmu pokuša jesti, surove seveda). Gojijo jih na nizkih podstavkih, mizah, v močni mreži zavite in obrasle z nekim zelenjem. Lega pa je taka, da so pol dneva na zraku, pol dneva pa pod vodo. Vidiva, da se morje hitro dviga, zato tudi midva pohitiva na suho. Tukaj sva za spomin sunila tudi kozarček mivke.

Nadaljujemo v Sainte-Mère-Église, ki je najbolj poznan po padalcu, ki je obvisel na zvoniku in še danes visi. Parkirava na 49.408770, -1.312669, velikem brezplačnem parkirišču. Vas je bila v času izkrcanja močna Nemška točka, ki bi ovirala izkrcanje in nadaljnji prodor, zato so jo zavezniki zavzeli z zračnim desantom. En padalec se je nesrečno ujel na zvoniku, preživel in bil zajet s strani Nemcev. Na tem mest danes visi lutka s padalom. Dogodek seveda vas lepo trži s številnimi prodajalnami spominkov, restavracijami in muzejem. Vsekakor je vredno ogleda in postanka.

Slika 79 Ena od prodajaln spominkov (ta turist sem jaz)

ob najini trasi našla manjše v kraju Orlandes (49.425351, -1.448281). Park je urejen, ob posameznih križih so tudi sveče in rože, vendar temačen in turoben. Nisva se prav veliko zadrževala.

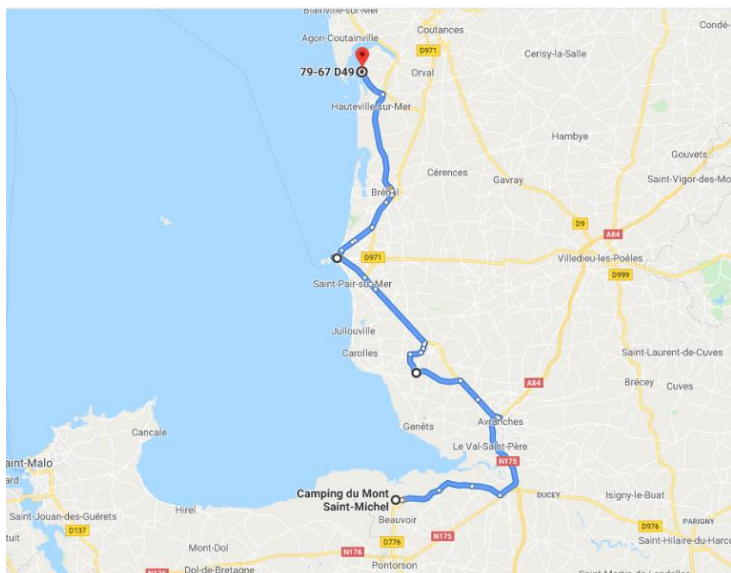
Ker sva hotela biti fer tudi do nasprotnikov, Nemcev, sva se odločila, da obiščeva tudi njihovo pokopališče. Največji nemški spominski park je v La Cambe (49.343159, -1.025529), vendar sva bila že mimo, sva pa

Slika 80 Kapela na Nemškem pokopališču

Razmišljava ali se nama splača skočiti še do skrajnega severa Normandije, odločiva se raje za nadaljevanje na jug. Poiščeva poceni prenočišče ob delti reke, v malem kraju Regnéville-sur-Mer na 49.008812, -1.554916. Majhen kamp, ima vse. Sprehodi se po vasi, na videz so tu bolj umetniki, ki kupujejo hiše in ustvarjajo ...

10. dan, sreda, 7. avgust: Regnéville-sur-Mer – Granville – Mont Saint Michel

Nadaljujemo proti jugu, v kraju Brehal se zaustaviva v Super U, nakupiva hrane in za dobro ceno tankava.

Ogledat si greva Granville, parkirava čisto na koncu polotoka na 48.834216, -1.612553, ob

Slika 81 Utrdba na pečini

trdnjavi. Poleg je tudi PZA.

Zanimiva obrambna lokacija z utrdbo na pečini. Malo se sprehodi, nato pa seveda na klopco in čakava, da bo

Slika 82 Zaliv so odprli

morje toliko naraslo, da odprejo zapornice, ki v zalivu vzdržujejo nivo vode. Prav hecno je gledati, kako vse ladje naenkrat startajo.

Nadaljujemo pot do znamenitega Mont Saint-Michel. Parkiramo na PZA (48.608402, -1.508005), ki je v sklopu ogromnega parkirišča za avtomobile in avtobuse. PZA naju je za 24 ur stal skoraj 18€, je pa v mestu kamp in kot sva gledala je tam podobna cena. Kdo bi razumel te Francoze. Je pa s tem plačilom zagotovljen brezplačen prevoz s Shuttle (poseben avtobus, ki ima možnost vožnje v obe smeri brez obračanja, samo voznik se prestavi) do Mont Saint-Michel.

Slika 83 Shuttle

Že ko se približujemo kraju nastajajo zastoji in počasi se premikamo v koloni. Mont Saint-Michel je turistično zanimiv kraj in ker je vrhunec dopustov, je to razumljivo. PZA je precej poln, vendar še dovolj prostora.

Seveda hitro preveriva to možnost, kljub gneči se relativno hitro vkrcava. Povzeto po Wikipediji: »Mont Saint Michel je majhna otoška občina v Spodnji Normandiji, ob severni obali Francije, ob ustju reke Couesnon, blizu Avranches. Obsega 100 ha površine in ima 44 prebivalcev. Na njem stoji opatija, Abbaye du Mont Saint Michel, ki je enkrat in veličasten primer srednjeveške arhitekture.«

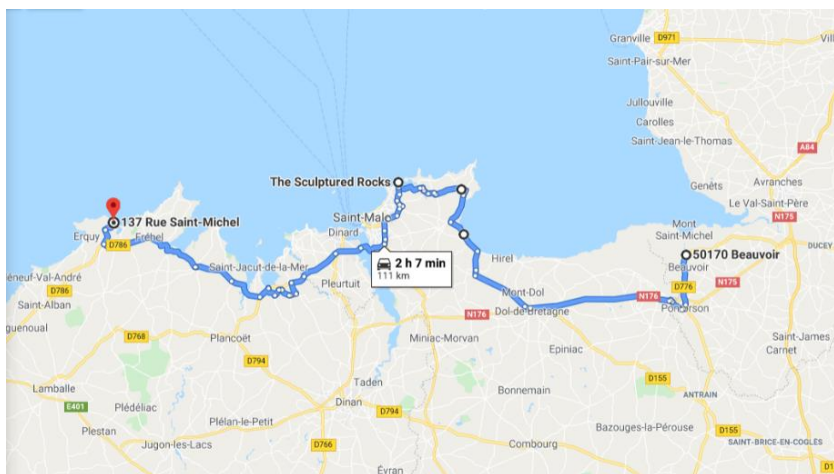
Slika 84 Veličasten pogled

Slika 85 Nepopisna gneča

Proti otočku se zgrinjajo nepregledne množice na vse možne načine: za avtobusom, s konjsko vprego, peš, peš preko zaliva ... Posledično je tudi v opatiji in uličicah do opatije nepopisna gneča. Komaj smo se premikali. Nekaj časa sva vztrajala, nato pa sva se odločila, da se raje vrneva zvečer.

11. dan, četrtek, 8. avgust: Mont Saint Michel – Saint Malo – Rquy (kamp Saint Michel)

Nadaljujeva pot, prestopiva »mejo« in greva v Bretanijo. Cilj nama je Saint Malo in nato nekje ob morju poiskati kamp za par dni poležavanja, preden se odlepiva od morja in kreneva počasi proti domu.

Voziva ob morju, ob cesti zagledava reklame za The Sculptured Rocks in greva

pogledat. Tu so ceste precej ozke, parkirava na 48.684465, -1.966849, parkirišče za vana še dovolj veliko, večji kamperji bi tukaj težko parkirali. Za 5€ za oba sva si ogledala res zanimive

Slika 89 Tik nad čudovitim morjem

Slika 87 Lično izdelane podobe

Slika 88 Avtorica večine fotografij v akciji

v skalo vklesane figure ljudi in živali na pečini tik nad morjem. Žal se nisva pozanimala kdaj in zakaj so nastale (mislim, da je nekaj tam pisalo).

Slika 86 Pogled iz avta na Saint (San) Malo

Nadaljujeva v Saint Malo, lepo mestece, utrjeno v stilu mogoče Dubrovnika, žal pa tudi gneča v tem stilu. Malo sva krožila, vendar enostavno ni kje parkirat. Tudi ura je bila sredi dneva ...

Raje nadaljujeva, bova pa pogledala Dinard, na nasprotni strani zaliva. Presenečena ugotoviva, da je bližnji zaliv in most preko v bistvu jez posebne hidroelektrarne, ki deluje na principu pretoka vode zaradi plimovanja, zelo zanimivo. Za ogled parkirava na 48.617367, -2.028901, urejeno parkirišče za obiskovalce. Sprehodiva se po mostu/jezu.

Dinard je zelo turistično mesto s pripadajočo gnečo. Mogoče je najbolj poznan po tem, da ima na plaži režiser Hitchcock svoj kip s pticami (tudi živimi, ki serjejo po njemu).

Slika 91 Hidroelektrarna

Slika 90 Znani režiser na plaži

Na Park4night najdeva v kraju Rquy kamp Saint Michel, je ob morju in za dobro ceno (16.20€). Travnata lega, vsa oskrba, dovolj prostora, prijazni na recepciji, večina gostov so domači dopustniki. Torej skoraj vsi pogoji izpolnjeni, le vreme se kisa, piha vetrček, oblačnost se večja. Odločiva se ostati eno noč, potem bova videla.

Raziskujeva obalo, zanimiva, pečine in mivka, vse pogojeno z visokim plimovanjem. Tudi bližnji zalivček, kjer čolni ležijo na mivki.

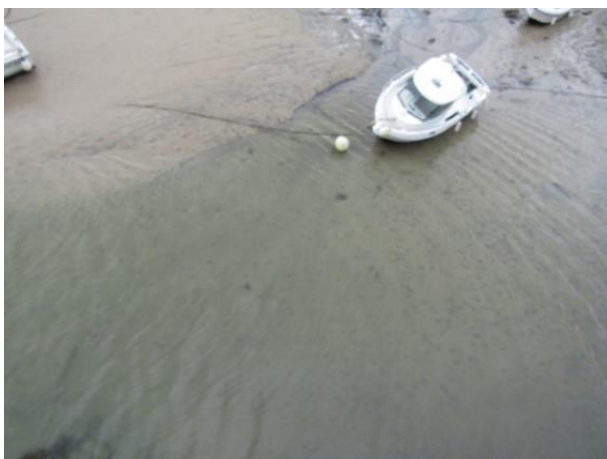

Slika 93 Še pred pol ure poplavljen pot do cerkvice v ozadju

Slika 92 Mivka, skale, lepo morje ...

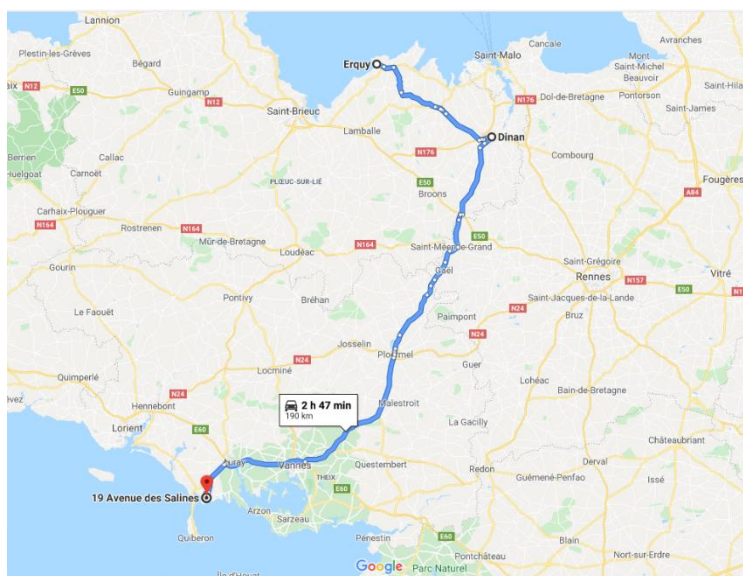
V bližini je tudi otoček Saint Michael (po njemu tudi ime kampa), ki je dostopen peš, ko se morje umakne. In ravno ko sva šla mimo, se je pokazala pot do otoka, seveda ga obiščeva in še številni drugi.

Slika 94 V zalivu "počivajo" čolni

Prijetno utrujena si privoščiva večerjo, medtem ko žena kuha, jaz odprem butelko domačega, in večerna rutina se lahko začne.

12. dan, petek, 9. avgust: Rquy – Dinan - Carnac

Vreme se ne izboljša, je oblačno in vetrovno, pa tudi napoved ni obetavna, zato plačava in nadaljujeva pot, sedaj že proti domu.

Tudi tukaj so lokalne ceste polne ogromnih traktorjev z ogromnimi prikolicami.

Brez velikih pričakovanj narediva postanek v mestu Dinan, ki pa naju je navdušilo. Mesto se nahaja na vzpetini in stari del je zaščiten z visokim obzidjem.

Parkirava na brezplačnem parkirišču na 48.454485, -

2.059065, makadam, nekaj kamperjev je tukaj prespalo. Sprehodiva se po ulicah do centra, ki je bolj ali manj zaprt za promet. Sprehodiva se po obzidju (pod obzidjem vidiva en prijeten PZA), obiščeva staro cerkev (večina teh cerkva je iz 12. stoletja ali tam okrog – ne vem kateri slog bi to bil). Lepo je ohranjenih tudi nekaj starih stavb. Obiščeva še tržnico, kjer iščeva kaj za kosilo, vendar se raje premakneva do Leklerka na vhodu v mesto, je večja izbira.

Slika 95 Veliki traktorji

Slika 98 Veliko parkirišče

Slika 97 Obzidje

Slika 96 Stara stavba

Pot

nadaljujeva po prijetni pokrajini, ki je itak pretežno kmetijska – poljedelska. Ker se nama ne mudi, najdeva na aplikaciji v mestu Carnac brezplačno parkirišče za spanje na 47.580545, -3.081251, poleg bencinske črpalke.

Tik pred mestom Carnac naletiva na polje s kamnitimi skulpturami, velikimi skalami v nekem redu (Alignements de Carnac). Polje je res ogromno, to naj bi bilo staro Keltsko svetišče, kamni pa naj bi bili zdravilni in te napolnijo s posebno energijo, zlasti če jih objemaš zjutraj.

Slika 100 Keltsko svetišče

Slika 99 Čolni "počivajo"

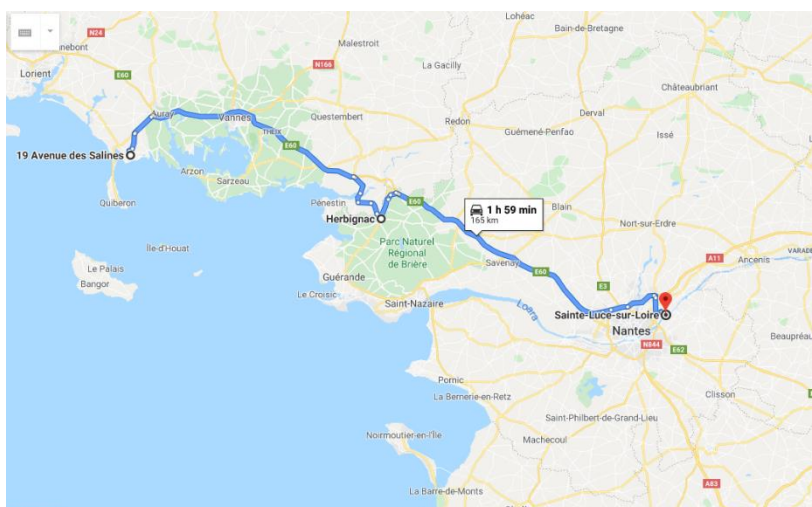
Na parkirišču je že en kamper, kasneje se nam jih pridruži še nekaj. Parkirišče je dovolj odmaknjeno od ceste in pregrajeno z zeleno ograja, da promet ne moti.

Čez cesto je kamp in očitno nikogar ne moti, če mi prespimo na parkirišču.

Sprehodiva se po starem delu mesta, ki je malo dvignjeno in odmaknjeno od morja. Nato

pa še do obale, nič kaj posebnega, tipična Bretanska.

13. dan, sobota, 10. avgust: Carnac – Herbignac - Nantes

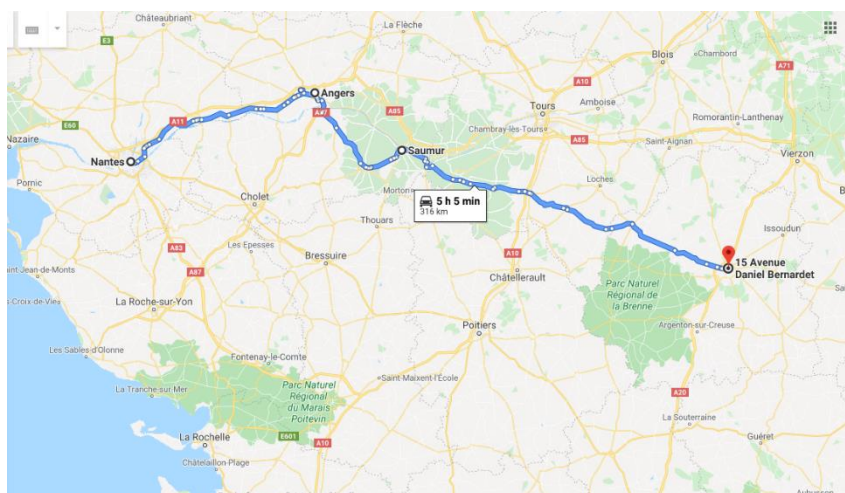

Danes se pa res odmakneva od morja, pač počasi proti domu. Brez kakih posebnih ciljev potujeva proti Nantesu, občudujeva urejene kraje in okolico. Sredi dneva prispeva do Nantesa, poiščeva kamp ob reki Loari. Majhen kamp, mlada receptorka govori le francosko, vseeno se sporazumeva, da imava vso oskrbo za 15€. Kamp je primeren za kolesarjenje ali pa tudi za obisk mesta s

skuterjem. Midva tega ne izkoristiva, in ker je lep sončen dan, se raje sprehodiva ob reki.

Zvečer je v kampu prijetno, mlada kantavtorica nastopa in kljub sumljivi izvedbi, ji ploskamo.

14. dan, nedelja, 11. avgust: Nantes – Angers – Saumur - Chateauroux

Danes »sva« malo bolj stopila na plin, vendar najprej ogled Nantesa. Parkirava na plačljivem parkirišču blizu centra na 47.214839, -1.547892.

Takoj čez cesto je Grad vojvod iz Bretanije, veličasten utrjen objekt z varnostnim kanalom okrog. Možen je brezplačen ogled dvorišča in sprehod po obzidju, muzej je pa

plačljiv. V bližini si ogledava še katedralo svetega Petra in Pavla. Mogočna cerkev, dovoljen je ogled tudi prostorov pod oltarjem (kot katakombe), kjer je urejen nekakšen muzej, zanimivo.

Slika 101 Obzidje

Slika 103 Katedrala sv. Petra in Pavla

Slika 102 Notranjost katedrale

Nadaljujeva ob reki Loari do Angers, parkirava na 47.474497, -0.558776. Podobna zgodba, lep grad Angers, in poleg veličastna katedrala sv. Mavricije. Sprehodiiva se še malo po mestu, najdeva tržnico, ki pa je bila bolj z bližnjega vzhoda.

Slika 105 Utrjen vhod v grad

Slika 104 Urejena okolica gradu, nekoč je bil tukaj obrambni jarek

Slika 106 Tudi pravega Tomosa sva videla

Slika 107 razstavljeni cerkveni eksponati

Slika 108 Tudi Romi/Cigani kampirajo - na divje

Slika 109 Grad kot iz pravljice - Samur

Slika 110 Šola konjenikov

Nadaljujemo vožnjo še do mesta Saumur, zdel se nama je zanimiv. Ima lep dvorec nad mestom, živahen center – stari del mesta s cerkvijo. Mene je najbolj pritegnila ogromna kasarna in spremljajoči objekti. Dalo se je razumeti, da je bila tu nastanjena enota konjenice s pravo šolo za konjenike. Verjetno še pred 1. svetovno vojno, nekaj konj pa očitno še imajo, zaradi tradicije. Imajo tudi muzej, v bližini pa sva videla tudi reklamo za muzej oklepnikov. Mogoče drugič.

Midva morava naprej, če hoče narediti še nekaj kilometrov. Kar nekaj časa se še voziva ob reki Loari, nato pa po lepem podežlju. Ceste so lepe in tekoče z malo naselij, tako da je vožnja prijetna.

Pozno popoldne prispeva v Châteauroux, in poiščevo PZA na 46.822967, 1.694943. Zopet urejen in brezplačen PZA na čudoviti lokaciji poleg avtokampa.

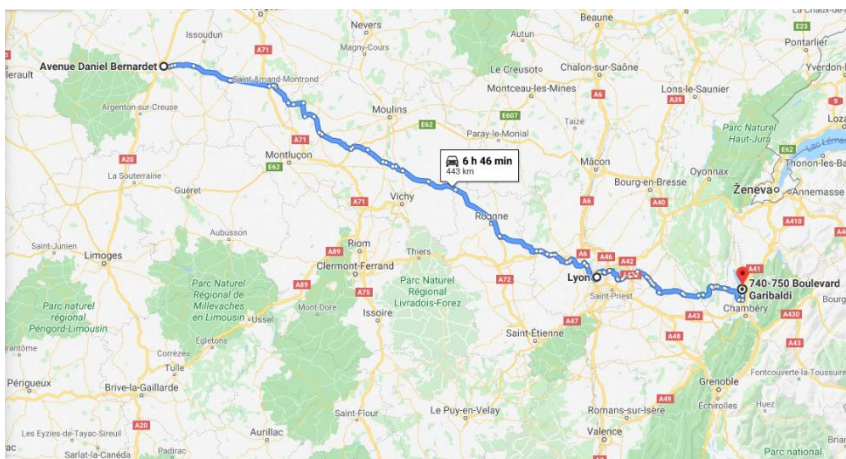

Slika 111 Vojni eksponat pri muzeju

Slika 112 Šola konjenikov od daleč

15. dan, ponedeljek, 12. avgust: Chateauroux – Lyon - Chambéry

Lepo prespiva in nadaljujeva proti Lyon, lepe podeželske ceste. Pri Lyonu naju Garmin prvič zavede, da naju popelje na plačljivo avtocesto do Chambéry, za kar sva mu bila v bistvu hvaležna, saj naju je popeljal skozi tunele pod mestom, da sva se izognila gneči, poleg tega pa sva lahko občudovala vinograde na

strmih pobočjih.

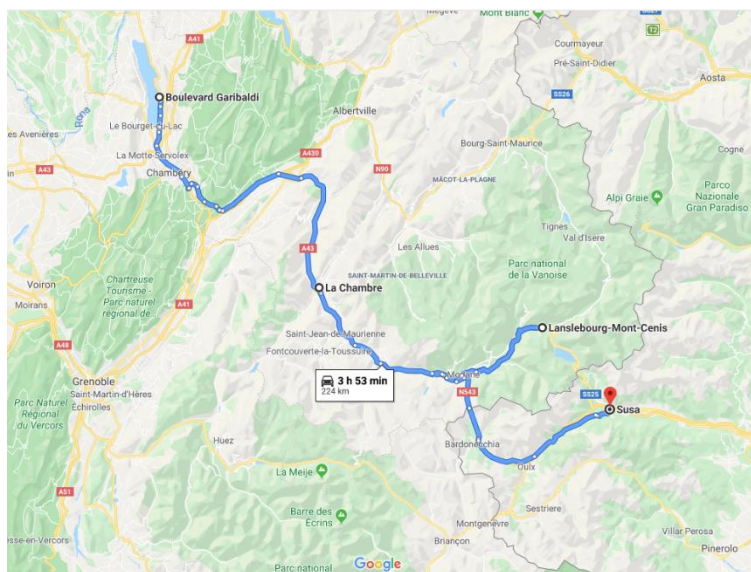
Slika 114 Prespala v družbi

Iščeva kamp ob jezeru Bourget, vendar so se nama zdeli predragi (20€ 😊), sva pa ob enem takem kampu našla veliko parkirišče, kjer so nekateri kamperji že stali in se jim pridružila.

Slika 113 Voda v jezeru je bila prijetna

16. dan, torek, 13. avgust: Chambéry – prelaz Mont Cenis – Susa (ITA)

Zjutraj si najprej ogledava Chambéry, lepo mesto, vendar nič kaj posebnega. Še najbolj zanimiv je Slonov vodnjak, katerega krasijo štirje veliki sloni, na vsaki strani po eden, iz rilcev jim teče voda. Postavljen je bil v zahvalo domačinu, vojskovodji in dobrotniku generalu de Boigneu, postavljen je bil leta 1838.

Google mi ne dovoli narisati celotne trase, verjetno ker je pozimi prelaz čez Mont Cenis zaprt, do Suse sva prišla po rumeni cesti.

Slika 115 Slonji vodnjak

Slika 116 Vzpon proti prelazu

Slika 117 Tudi na vrhu so slončki ...

Greva v hribe. Po lepi cesti se počasi vzpenjava, v Termignonu zavijeva res v breg.

Slika 118 Pogled na jezero

Na vrhu je hladno, a lepo. Veliko popotnikov se tukaj ustavi in sprehodi okrog. Midva tudi.

Slika 119 Na vrhu prelaza

Počasi se spustiva v dolino, res počasi, ker je precej strm in dolg spust in je potrebno zavirati z motorjem.

Ko prideva v dolino, poiščeva kamp v bližini Susa na 45.134485, 7.182896. Lahko bi potegnili tudi do doma, vendar si raje dopust podaljšava še za en dan.

Slika 121 PZA v kampu

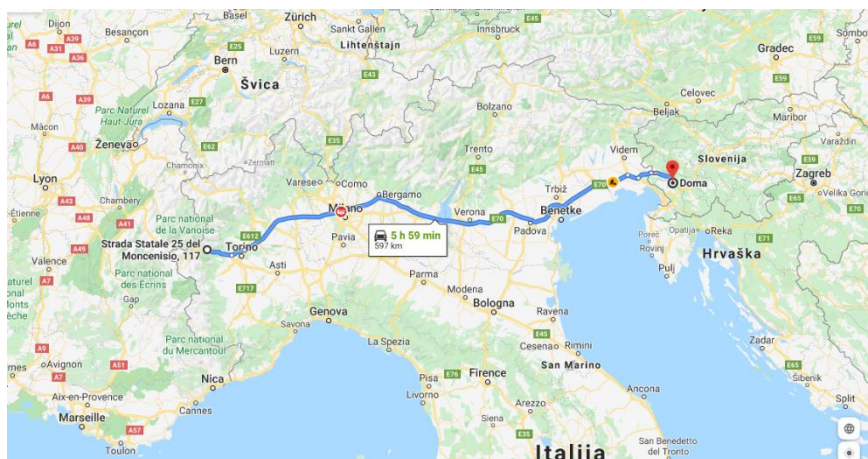

Slika 120 Italijanski pici

Kamp je ob bencinski črpalki, ki ima tudi mini restavracijo z zelo poceni in dobro pico. V kampu pa so večinoma »staroselci« (pavšalisti), en del kampa pa funkcionira kot PZA z vso pripadajočo infrastrukturo.

Popoldne se sprehodiva čez most v bližnjo vasico, ki še ohranja pridih zgodovinskosti.

17. dan, sreda, 14. avgust: Susa (ITA) – doma (Vipava)

Danes pa na vzhod, garminu ponovno dovoliva uporabo plačljivih cest in z enim krajšim postankom prispeva zgodaj popoldne domov. Zanimivo, da je bil ta del popotovanja, čeprav se je vedno lepo vrniti domov, najbolj dolgočasen in nezanimiv.

Zaključek:

Z lepimi občutki se spominjava dopusta. Glede potovanja ni bil naporen, tudi glede priprav ne. Ko sem na aplikaciji videl številne kampe, PZA in parkirišča, se v bistvu nisem veliko sekiral, še manj planiral ogleda in kraje za spanje. Prenos podatkov rešuje veliko problemov. Aktivnosti za naslednji dan sva sproti načrtovala, največkrat kar s pomočjo Google maps ali pa preprosto prišla do kraja, parkirala in na spletu pogledala zanimivosti. Tudi enotna valuta in prosti prehodi čez državne meje so zlata vredni.

Zavedam se, da sva marsikaj površno pogledala in sva marsikaj spustila, pa kaj zato, saj bova še šla.

Prevozila sva slabih 4000 km, kar tudi ni veliko za 17 dni, prenočevala sva ugodno, večkrat brezplačno, glede na res ugodne cene kampov, bi lahko tudi več spala v kampih.

Zadnji dan, ob povratku, vedno načrtujemo destinacijo za naslednji glavni dopust, tokrat sva imela dovolj časa za razpravo in saj veste kako gre to, vsak malo popusti in odločila sva se za Baltske države.

Potopis namenjam vsem popotnikom, tudi pisan je tako, da bi bil lahko koristen. Mogoče me je ob številnih urah, ko je nastajal potopis preveval grenak občutek, da je vedno manj junakov, ki si upa kaj zapisati. Mogoče sem staromodni (letom primerno), ampak razni blogi ali celo video popotovanja, kot je sedaj moderno, ne morejo zamenjati klasičnega potopisa.

Večina fotografij: Boža

Tekst: Franko